

Nr 458

Av herr Cassel m. fl., *angående ändrad lydelse av 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt.*

Både i svensk och i utländsk debatt har under senare år växande uppmärksamhet ägnats frågan om vilken inverkan på samhällsekonomin som kan åstadkommas genom variationer i sättet att utforma den offentliga hushållningen. Den samhällsekonomiska aspekten har faktiskt kommit att dominera. Allt mindre och mindre avseende fästs vid andra frågeställningar som också måste anses betydelsefulla i detta sammanhang. Bland dessa kan nämnas rättsgrunden för de tvångsälägganden inför vilka medborgarna ställs, skäligheten i den belastning som läggs på särskilda grupper och årgångar av skattebetalare och den väsentliga omständigheten att ett samband måste kunna påvisas mellan de tjänster det allmänna gör medborgarna och den kostnad för medborgarna dessa föranleder. Ej heller visas något större intresse för den förskjutning mellan enskild och offentlig äganderätt till vilken ett offentligt hushållande efter konjunkturpolitiska grunder ofta för. Dock är detta en fråga där djupgående meningsskiljaktigheter föreligger.

Redan på grund härav har debatten om finanspolitik och konjunkturpolitik fått en schematisk prägel. Den hotar att bli korttidsbetonad och i förhållande till hela problemet alltför avgränsad. Denna tendens förstärkes ytterligare av att diskussionen snabbt övergått i ett rent balanstekniskt resonemang. Man koncentrerar sig på att efter diskutabla, rent teoretiska grunder söka räkna fram vilken åtstramningseffekt eller vilken expansiv verkan på samhällsekonomin som en viss budgetpolitik anses ha. Denna sida av problemet har naturligtvis sin betydelse men denna betydelse kan inte bedömas isolerad från de verkningar i övrigt samma budgetpolitik har eller från de allmänna förutsättningar från vilka den utgår.

Ett mycket högt utgiftsläge har i sig självt, även oberoende av hur det inkomstmässigt balanseras, en benägenhet att verka samhällsekoniskt störande. Offentliga utgifter har en ovanligt hög grad av stelhet. Kostnadssynpunkten har svårare att tränga igenom inom den offentliga sektorn än annorstädes. Risken för misshushållning är större.

De risker ett högt utgiftsläge medför för stabiliteten blir än större om en fortlöpande utveckling mot stigande utgifter gör sig gällande. Är stegringstakten hög kan denna omständighet i och för sig vara tillräcklig för att framkalla rubbningar även av bestående art oavsett det totala utfallet

ur balanssynpunkt. Omställningen i samhällsekonomin hinner inte i kapp utgiftsstegringen.

Erfarenheten visar att varje verkligt eller förment utrymme för nya utgifter snabbt blir taget i anspråk. Hur stark den abstrakta, konjunkturpolitiska motiveringen för ett budgetöverskott än är, så dröjer det inte länge förrän detta överskott i de avgörande instanserna faktiskt blir betraktat som ett utgiftsutrymme. Det som avsetts skola ge en åtstramande samhällsekonomisk effekt kommer på detta sätt att efter en mycket begränsad övergångsperiod leda till utgiftsstegringar — till expansiv effekt i stället för restriktiv. Synpunkten är praktisk-politisk, men debatten gäller ju ej en teoretisk fråga utan i eminent grad de verkliga förhållanden med vilka man har att räkna.

En konjunkturpolitiskt betingad finanspolitik måste med nödvändighet aktualisera en rad konkreta skattefrågor. Dessa måste för att kunna realistiskt bedömas ses mot bakgrunden av det allmänna skatteläget. Man kan självfallet inte begränsa sig till att bara kassamässigt stämma av de offentliga utgifterna mot inkomsterna tid efter annan. Man måste i bilden också ta in hur dessa inkomster åstadkommes. Det lär ju dock icke gå att bortse från de återverkningar nya skattepålagor får på faktorer i det ekonomiska livet och i samhället över huvud, som i verkligheten är långt mer bestämmande för händelseförloppet än de rent kassamässiga följderna av en budgetpolitik.

Ett skattetryck, vilket de skattskyldiga känner som hårt eller för hårt, ger kraftiga utslag av varje nytt skatteingripande. Återverkningarna blir stora och svårberäknliga. Riktas skattekraven direkt mot medborgarna sprider sig skattetänkandet och känslan av växande ofrihet vid förfogandet över de egna arbetsförtjänsterna. Kompensationskraven får ny näring och den egna arbetsinsatsen förlorar i värde som personligt välståndskapande möjlighet. Läggs skatteanspråken så, att de passerar omvägen via företagsbeskattningen riskerar man en snedvridning av produktionen, en dämpning av kostnadsmedvetandet och alla de svårigheter, som följer med en övervältringsprocess.

Det höga skattetrycket är i och för sig ägnat att skapa stillastående. På längre sikt verkar det återhållande på tillväxten i de reella resurserna för både det allmänna och de enskilda. I en progressiv ekonomi är det dock denna tillväxt, som ger de verkliga möjligheterna att skapa bestående stabilitet, att bygga upp reserver för olika konjunktursituationer och att hålla den lugna framstegstakten. Tillfälliga skatteingripanden, även finanspolitiskt motiverade sådana, blir ej sällan bestående. Efter en tillväxningsperiod bakas de in i skattesystemet. Eventuellt byter de namn men när de också formellt permanentas rycker de den allmänna skattenivån

ytterligare en avsats uppåt. Ovanpå denna anmäler sig behovet av nya "tillfälliga" skatteingripanden. En permanent jakt efter nya skattekällor etableras och allt kortare tid gives för överväganden om dessa konjunkturpolitiskt motiverade nya skatters återverkningar i olika avseenden.

Anspråken att den finanspolitiska metodiken skall bedömas inte endast statistiskt utan med hänsyn till alla sina verkningar och till den bakomliggande situationen i sin helhet betyder självfallet inte att detta medel utdömes som ingrediens i en stabiliseringspolitik. Farorna av ett doktrinärt och ensidigt betraktelsesätt måste emellertid framhållas. Det finns skäl att samtidigt erinra om två självklara förutsättningar för en verksam konjunkturpolitik — ett offentligt utgiftsläge, som står i rimlig relation till de samlade utgifterna i samhället och ett skatteläge, som inte skär av för stor del av de samlade resurserna.

Den svenska statsbudgeten är utformad efter svenska förhållanden och återspeglar på sitt sätt svensk samhällsutveckling. Det kan därför varken vara klokt eller lämpligt att på denna budget utan närmare överväganden tillämpa totalbalanseringsresonemang, som bygger på i sak ohållbara internationella jämförelser. Ej heller kan det vara skäligt att mot denna bakgrund motivera krav på att alla utgifter staten gör omedelbart skall betalas med skattemedel under hänvisning till konjunkturpolitiska målsättningar, vilka i själva verket är synnerligen schematiskt angivna. Vår statsbudget innesluter utgifter för direkt räntabla, rent affärsmässigt betingade investeringar. Den räknar med anslag för bostadsfinansiering som otvivelaktigt är att betrakta som placeringar från det allmännas sida i realkapital. Att utan vidare jämställa dessa med till exempel expensutgifter i den statliga förvaltningen kan varken vara rationellt eller riktigt även om de självfallet ur den mycket begränsade, rent kassamässiga synpunkten just i det ögonblick då de görs har samma karaktär. Vårt budgetsystem skall naturligtvis inte anses vara ett en gång för alla färdigt, för all framtid låst system. Tvärtom synes starka skäl tala för en översyn inom en snar framtid. En viss grad av kontinuitet måste emellertid ett budgetsystem ha, oavsett hur de nationalekonomiska teorierna för dagen växlar. Det måste vara rationellt med hänsyn till hela sin funktion.

Kravet på skattelättnader är allmänt spritt. Bakom det ligger icke endast en i och för sig naturlig önskan att få den egna skattebördan lättad utan också i växande omfattning den övertygelsen att skattetrycket blivit en för sparande, produktivitet och produktion hämmande omständighet. Så är uppenbart också fallet. Detta framgår redan av det förhållandet att ingen meningsriktning i vårt politiska liv principiellt motsätter sig tanken på åtgärder i syfte att bringa ned den allmänna skattenivån. Nästan varje inlägg i frågan börjar tvärtom med en deklaration om hur önskvärt det i

och för sig är att allt som därvidlag kan göras också blir gjort. Diskussionen gäller dels huruvida en för alla påtaglig skattesänkning är möjlig att förena med statsverkets behov av medel för de utgifter, som måste göras. Dels rör den frågan om en sådan skattesänkning är förenlig med en politik för ett fast penningvärde. Därjämte bryter sig meningarna om reformens utformning.

Av både statsfinansiella och konjunkturpolitiska skäl måste en allmän sänkning av skattenivån bygga på motsvarande minskningar i statens utgifter. Självfallet gäller denna princip endast de skatter, som pålagts för att skapa ett hållbart underlag för utgifter. De som tillgripits i uppgivet syfte att strama åt investeringsmöjligheter och marknadens tillgång på medel måste bedömas helt från sin egen utgångspunkt. Den troliga åtstramningseffekten måste vägas mot skatteingripandenas samlade verkningar och återverkningar. Självfallet måste frågan om vilket utrymme för skattesänkningar som uppstår genom utgiftsminskningar ventileras med utgångspunkt i de regler som gäller för beräkning av driftbudgetens utgifter. Att just i detta sammanhang uppställa nya och skärpta krav på täckning är icke möjligt. Vill man lägga andra normer till grund för en skattelättnads utgiftsmässiga täckning än dem som åberopas för en skärpning måste detta betyda att man vill låsa skatteläget på högsta möjliga nivå.

Att staten "har råd" till en allmän skattesänkning, som bygger på motsvarande utgiftsminskningar, är i själva verket självklart. Vad som kan ifrågasättas är om staten och framför allt samhället i stort längre har råd att inte genomföra en sådan reform. Dess angelägenhet markeras dels av skattetänkandets faktiska omfattning, dels av frågeställningen om det över huvud taget är möjligt att föra en verkligt stabiliserande finanspolitik om det allmänna skattetrycket ej sänks. Efter överväganden av denna art anser vi oss berättigade att hävda att en allmän skattesänkning i nuvarande situation måste ges företräde framför varje annan åtgärd. Den bör utformas som en steg för steg genomförd sänkning. Som ett mål sätta upp ett skatteläge, vilket allmänt godtages som rimligt. Den successiva skattesänkningen bör successivt underbyggas på utgiftssidan. Detta betyder en åtstramning av de nuvarande utgifterna. Det innebär också att den fortsatta skattesänkingsnödvändigheten måste hållas levande. Den måste ligga under bedömningarna då det gäller att disponera inkomstökningar för statsverket, både de som framkommer på grund av att de reella inkomsterna i samhället stiger och de som staten kan tillgodoräkna sig därför att dessa inkomster på grund av skattesänkningarna stiger snabbare än de eljest skulle ha gjort.

Budgetens resultat påverkas inte av en skattesänkning, som är täckt av

utgiftsminskningar. I den mån dessa utgiftsminskningar är till någon del framkomna genom att gällande avskrivningsregler tillämpats kan naturligtvis uppstå en likviditetsmässig förändring. Effekten därav måste emellertid vägas *dels* mot de allmän-ekonomiska följderna av den åtstramningsåtgärd, som rent statsfinansiellt får uttryck i en likviditetsförändring, *dels* mot den ovedersägligt stabiliserande effekt en utgiftsbegränsning som sådan har, *dels* också mot de likaledes stabiliserande resultat som under alla förhållanden efter en kort övergångstid kan nås med en rationellt utformad och av samtidigt insatta sparstimulerande åtgärder understödd skattesänkning.

Övervägande skäl talar för att ansträngningarna i syfte att sänka skatterna — i vad det rör de ordinarie pålagorna — nu koncentreras på "den allmänna inkomstskatten". Denna är den mest kännbara och det är där man stöter på progressivitetsproblemet. Inkomstutvecklingen och penningvärdeförsämringen har medverkat till att göra detta problem allmänt samt till dess skärpning i säkerligen inte beräknad grad. Skatterna på ny inkomst eller på ökad inkomst har fått en höjd, som begränsar utbudet av arbetskraft, kanske särskilt av utbildad arbetskraft, och föranleder uppgörelser av mycket litet önskvärt slag. De bidrar till att försvaga deklaramoralen och till att trubba av viljan att göra en egen insats och att ta en egen risk. En ojämn och hård progressivitet är i längden oförenlig med det samhälle som håller på att växa fram. Det pågår en naturlig utveckling mot högre och jämnare inkomster. Detta måste medföra att också de stora medborgargrupperna måste vara beredda att ta ett eget ekonomiskt — också samhällsekonomiskt — ansvar vilket förutsätter att de når en vidgad rätt att själva få bestämma över en växande del av en växande inkomst.

Rörande 1947 års riksdagsbeslut i frågan om den direkta statsbeskattningen med dess i flera avseenden genomgripande ändringar i vad dittills gällt synes, oavsett hur man på olika håll uppfattat beslutet, enighet har rått om att man därigenom uppnått ett skattetryck vad inkomstskatten beträffar som icke gärna borde överskridas. Det kan därför vara anledning att undersöka, i vad mån förskjutningar sedan 1947 inträtt i fråga om det faktiska skattetrycket.

Levnadskostnadsindex — numera konsumentindex — visar, att levnadskostnaderna nu är ca 50 % högre än 1947. För att få en jämförelse beträffande den reella skattebelastningen måste man följaktligen för 1957 räkna med en inkomst, som är 50 % högre än den man utgår från för år 1947, liksom man måste förvandla skattebeloppet 1947 till 1957 års penningvärde.

Vilka ändringar som skett i den reella statsskattebelastningen belyses

i den till motionen fogade *tabell 1*. Hur denna tabell är uppbyggd, belyses av följande exempel:

En gift person hade 1947 en årsinkomst på 4 000 kronor (kol. 1). Utan att ha fått någon realökning måste han i dag ha en inkomst på 6 000 kronor (kol. 2). Räknar man ut statsskatten 1947 på en inkomst av 4 000 kronor, kommer man fram till ett belopp av 76 kronor. Detta skattebelopp förvandlas från 1947 till 1957 års penningvärde genom en förhöjning med 50 %, varigenom man kommer upp till ett belopp av 114 kronor (kol. 3). Enligt de 1957 gällande bestämmelserna blir skatten på en inkomst av 6 000 kronor 156 kronor. Det har följaktligen inträtt en ökning på $(156 - 114 =) 42$ kronor (kol. 4) eller 36,8 % (kol. 6).

Det kan erinras om att denna metod för belysande av den reella förändringen i fråga om inkomstskatten tidigare kommit till användning, bl. a. i 1956 års proposition (nr 88) med förslag till nya skatteskalor.

Det framgår av tabellen, att de nuvarande reglerna för bestämmande av den statliga inkomstskatten ger en högre belastning än 1947 för gifta personer som haft en inkomst — uttryckt i 1947 års penningvärde — på upp till 6 000 kronor. Ökningen är förhållandevis större vid en inkomst på 4 000 än vid 6 000. Detta sammanhänger med att de nuvarande ortsavdragen reellt sett är lägre än de 1947 fastställda. Inkomst som 1947 var fritagen från skatt blir följaktligen nu i större eller mindre grad skattebelagd. Uppenbarligen finns inte någon annan möjlighet att rätta till detta förhållande än att höja de statliga ortsavdragen. Ingen som helst ändring i själva skatteskalen kan åstadkomma samma effekt.

Vid inkomster — alltså i 1947 års penningvärde — å 8 000, 10 000 och 12 000 har det reella skattetrycket för gifta blivit lägre än 1947. Detta sammanhänger med den 1952 företagna ändringen, varigenom beskattningsbara inkomster upp till 8 000 kronor kom att beskattas efter en enhetlig skattesats. I den 1947 antagna skalan var ifrågavarande beskattningsbara inkomst fördelad å ej mindre än sex olika progressionsskikt med skilda skattesatser, den högsta 18 %.

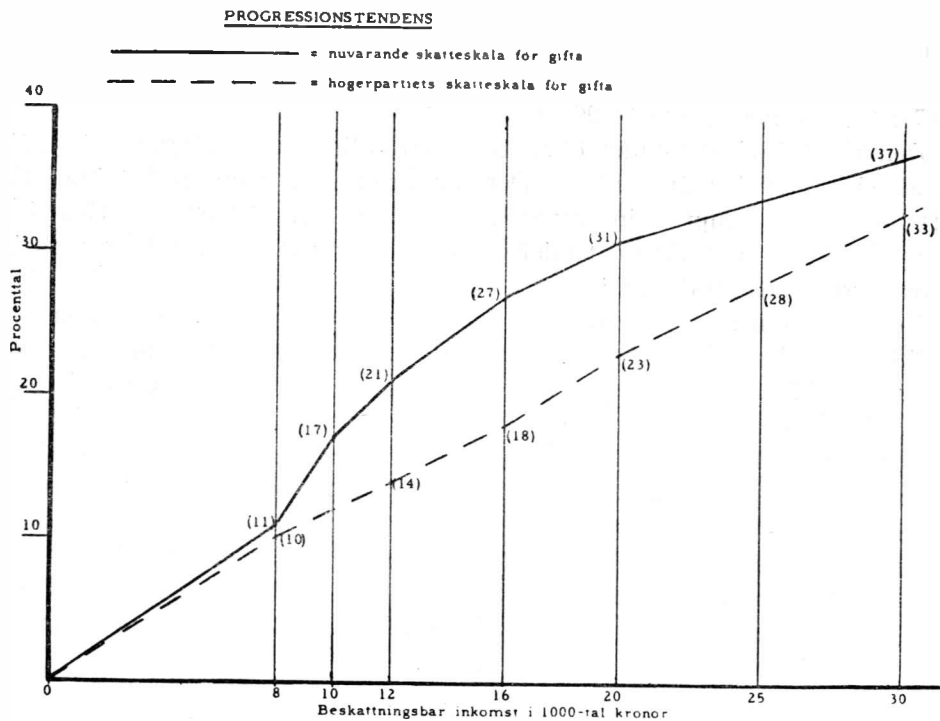
För inkomster utöver de nämnda visar tabellen stegrad skattetryck — relativt sett mest vid 20 000 kronors inkomst (10,3 %) — utom i det högsta läget, där en minskning på 2,1 % föreligger. Sistnämnda förhållande har samband med att högsta skattesatsen 1952 fastställdes till 65 % mot 70 enligt 1947 års skala. Övergången från skattes kärpning till skattelättnad sker vid en årsinkomst (1947) på något mindre än 325 000 kronor. Skattebeloppen för de högsta skikten påverkas emellertid även av andra bestämmelser, varför de slutliga verkningarna i dessa inkomstlagen i allmänhet blir helt andra än här visats.

Vad ensamstående angår visar tabell 1, att den reella skattebelastningen

stigit i *alla* inkomstskikt — även här bortsett från inkomster i de allra högsta inkomstskikten. Skatteskärpningen är störst i de lägsta inkomstskikten. Högre upp i inkomstskalan finner man den största skärpningen (17,4 %) i inkomstläget 18 000 (1947).

Den här redovisade undersökningen visar enligt vår mening, att det gällande skattetrycket är för hårt. Det finns redan av denna anledning skäl att företaga en omprövning av skatteskalorna. Därtill kommer att andra anmärkningar av såväl principiell som praktisk natur kan riktas mot de nuvarande skatteskalorna.

De krav man i första hand bör kunna ställa på en skatteskala är att skikten i skalan icke i någon del av densamma göres så små att progressionen där blir särskilt hård, att trappstegen mellan de olika skikten i stort sett blir likformiga samt att marginalskatterna hålles på en sådan nivå att de i minsta möjliga mån får en menlig inverkan på arbetsvilja, företagsamhet, sparvilja och deklaramoral. Vi gör gällande att dessa krav icke iakttagits vid konstruerandet av de gällande skatteskalorna. Såsom redan nämnts är enligt skatteskalen för gifta skattesatsen enhetlig för en beskattningsbar inkomst upp till 8 000 kronor. Nästa skikt omfattar icke större beskattningsbar inkomst än 2 000 kronor, och detsamma är fallet beträffande det därefter följande skiktet. På en ökning av den beskattningsbara inkomsten motsvarande föga mer än 4 000 kronor passeras alltså ej mindre än tre skiktgränser. Då därtill en väsentlig ökning av skattesatsen inträder vid övergång från ett skikt till ett annat, leder nämnda förhållanden till en skärpning av progressionen som enligt vår mening är orimligt hård. Medan man sålunda för en beskattningsbar inkomst strax under 8 000 kronor har att erlägga 11 kronor i skatt för varje ny hundra-krona i beskattningsbar inkomst, blir motsvarande skatt fr. o. m. 12 000 kronor 27 kronor, alltså i det närmaste $2\frac{1}{2}$ gånger så hög som i det först-nämnda fallet. Det kan inte vara rimligt att lägga en så hård progressionsstegring inom ett relativt sett så begränsat område strax ovan botten-skiktet. Man har här anledning att tala om en "puckel" i skatteskalen. Detta framkommer tydligt, om man konstruerar ett diagram, där man med räta linjer förenar de punkter som anger skattesatsen vid ny skiktgräns i skatteskalen. Man får härigenom en bild av progressionstendensen i en skala. Vi har här nedan intagit ett sådant diagram för beskattningsbara inkomster upp till 30 000 kronor.

Undersöker man de nuvarande trappstegen i skatteskolorna, finner man att dessa är anmärkningsvärt ojämna. De fem första trappstegen i skalan för gifta skattskyldiga utgör sålunda i tur och ordning 6, 4, 6, 4 och 6 procentenheter, medan de för ensamstående skattskyldiga utgör 6, 5, 3, 3 och 4 enheter. Det är naturligt att resultaten icke kan bli tillfredsställande vid ett tillämpande av dylika skatteskolor.

Utan att närmare inlåta oss på skatteskolornas utseende beträffande de övre skikten vill vi erinra om att 1947 års skatteskolor nådde sitt maximum vid en beskattningsbar inkomst fr. o. m. 200 000 kr., vilket i dagens penningvärde motsvarar ca 300 000 kr., medan den högsta gränsen i gällande skolor satts så lågt som vid 150 000 kr.

På grund av här anförda omständigheter anser vi en justering av gällande skatteskolor vara i högsta grad angelägen. Denna bör komma till stånd oavsett huruvida man genom en nedskärning av de statliga utgifterna kan lägga grund till en allmän skattesänkning eller icke. Ett väsentligt krav är självfallet att elasticiteten i de skolor vi förordar blir sådan att de kan tillämpas i varje fall vid en uttagningsprocent av t. ex. 110 eller 90.

Vid utarbetandet av våra förslag till nya skatteskalor har vi i första hand funnit oss böra söka få bort den puckel som finnes i skatteskalan för gifta. Uppenbarligen är metoden därvid att utöka skiktet närmast ovan bottenskiktet. Vi föreslår, att de två skikten för beskattningsbara inkomster å 8 000—10 000 och 10 000—12 000 sammanslås till ett skikt med enhetlig skattesats. Konsekvensen härav måste bli att skattesatsen sänkes även i de närmast högre liggande skikten. Att låta detta fortgå ända upp till skalans översta skikt skulle emellertid innebära en så omfattande ändring av relationen mellan gifta och ensamstående skattskyldiga, att vi för närvarande icke velat förorda en sådan lösning. Vi har i stället föreslagit en ny skiktgräns vid 25 000 kronors beskattningsbar inkomst.

I enlighet med vad vi ovan anfört rörande trappstegen i skatteskalorna har vi velat ge våra skalor ett betydligt jämnare förlopp än som kännetecknar de nuvarande. I de lägre progressionsskikten förordar vi trappsteg som genomgående är fyra enheter, medan skillnaden mellan närliggande skikt längre upp blir fem enheter. Utseendet av våra skalor framgår av följande sammanställning:

Beskattnings- bar inkomst, 1 000-tal kronor	G i f t a		E n s a m s t å e n d e	
	Nuvarande skala	Vårt för- slag	Nuvarande skala	Vårt för- slag
0— 4	11	10	11	10
4— 6	11	10	17	14
6— 8	11	10	22	18
8— 10	17	14	25	22
10— 12	21	14	28	26
12— 16	27	18	32	30
16— 20	31	23	36	34
20— 25	37	28	41	38
25— 30	37	33	41	38
30— 40	43	38	45	42
40— 60	48	43	49	46
60—100	54	48	54	50
100—150	59	53	59	55
150—200	65	58	65	60
200—	65	63	65	65

Att den operation vi företagit beträffande progressionsskikten strax ovan bottenskiktet varit ägnad att avlägsna den puckel som förekommer i

nuvarande skatteskala visas i det diagram vi förebragt ovan å sid. 8. Progressionstendensen får som synes av den streckade linjen i diagrammet ett mycket jämnt förlopp. De två linjerna fjärrar sig till en början alltmer från varandra men närmar sig åter längre upp i inkomstskalan.

Resultatet av den skala vi här föreslår för gifta skattskyldiga skulle givetvis bli skattesänkningar som inte blott i kronor räknat utan även procentuellt blir större inom det område där den nuvarande puckeln finnes än inom underliggande skikt. Detta är helt i överensstämmelse med våra intentioner. Finner man ett orimligt högt skattetryck inom ett visst eller inom några skikt i en skatteskala, måste den naturliga konsekvensen vara att man just där låter företaga de förhållandevis största ändringarna.

I skalan för ogifta skattskyldiga förekommer inte någon puckel motsvarande den i skalan för gifta. På grund härav behöver man inte inlåta sig på så genomgripande ändringar av nämnda skala. Dessa kan väsentligen inskränka sig till att göra trappstegen mer likformiga. Den naturliga konsekvensen är då att ett genomförande av våra förslag skulle leda till en viss omfördelning av skatten mellan gifta och ogifta.

Konstruktionen hos de nuvarande skalorna är sådan, att tudelningsprincipen vid sambeskattnig tillämpas för beskattningsbara inkomster för äkta makar upp till 10 000 kr., d. v. s. årsinkomster på i runt tal 16 000 kr. På grund av att gift förvärvsarbetande hustru erhåller ett förvärvsavdrag å minst 300 kr., kan den sammanlagda inkomsten för kontrahenterna i ett äktenskap vara något större utan att skatteskärpning inträder som följd av äktenskapets ingående. De skalor vi förordar innebär en höjning av gränsen för tudelningsprincipens tillämpade, som nu ligger vid ca 16 000 kronors inkomst, till ca 23 000 kronor. Beträffande inkomster därutöver är skillnaden gentemot tudelningsprincipen till en början så obetydlig, att enbart att förvärvsavdrag å 300 kr. är tillräckligt för att hindra merbeskattnig genom äktenskapets ingående för familjeinkomster upp till drygt 30 000 kronor. Vi betraktar detta såsom en ytterst väsentlig vinning.

Ett tilläpande av de här förordade skalorna vid grundbelopp skulle innebära en skattesänkning för helt budgetår av inemot 500 milj. kronor. Vid en förändring av uttagningsprocenten — åt någotdera hållet — med 5 enheter ändras siffran för skattesänkningen med ca 175 milj. kronor.

I den tidigare berörda tabell 1 visas även förändringen sedan 1947 i den reella skattebelastningen vid ett tilläpande av vårt förslag. Som synes skulle våra skalor under förutsättning att uttagningsprocenten sättes till 100 ge lägre skattetryck än 1947 för alla gifta utom i de två lägsta skikten, där såsom antytts endast en höjning av ortsavdragen kan ge sådan effekt. Även beträffande ensamstående skulle resultatet bli väsentligt förmån-

ligare än vid nuvarande skatteskalor, ehuru 1947 års skattetryck i flertalet av de angivna inkomstlägena inte skulle bli återställt.

Såsom vi ovan angivit kan vi på nuvarande stadium inte förorda någon viss uttagningsprocent. Vi har dock velat redovisa de individuella verkningarna, i första hand vid en uttagningsprocent av 100. De lättnader som då skulle uppkomma angives i bifogade *tabell 2*.

En ändring av skatteskalorna kan inte åstadkomma någon i kronor räknat större skattelättnad för de allra lägsta inkomsterna. Även en procentuellt sett hög skattesänkning ter sig ganska obetydlig. Vi har redan framhållit, att vad som här kräves är en höjning av Ortsavdragen. Det är då naturligt att sammanställa den ändring av statsskatteskalorna vi förordar med den höjning av de kommunala Ortsavdragen som en enhällig skattekommitté under hösten 1956 förordat.

I *tabell 3* har vi låtit göra en sådan sammanställning. Vi har därvid utgått från det läge som kan beräknas uppkomma under den tid då full kompensation lämnas kommunerna för det bortfall av skatteunderlag som Ortsavdragshöjningen föranleder. Tabellen visar en skattelättnad som procentuellt sett blir lägre ju högre inkomsten är. För gifta avbrytes givetvis denna tendens i de inkomstskikt där bortopererandet av puckeln i den nuvarande skalan för gifta skattskyldiga får sin största effekt.

Under återopande av vad vi här anfört hemställer vi,
att riksdagen måtte antaga följande

Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av 10 § 1 mom. förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt.

Härigenom förordnas, att 10 § 1 mom. förordningen den 26 juli 1947 om statlig inkomstskatt skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

10 §.

1 mom. Statlig inkomstskatt — — — angivna grundbelopp.

För skattskyldig, som åtnjuter Ortsavdrag med belopp som beräknats enligt 8 § 1 mom. andra stycket och som varit här i riket bosatt under hela eller någon del av beskattningsåret, utgör grundbeloppet:

när den beskattningsbara inkomsten icke överstiger 8 000 kronor: 10 procent av den beskattningsbara inkomsten;

när den beskattningsbara inkomsten överstiger:

8 000 men icke	12 000 kr:	800 kr för	8 000 kr och	14 % av återstoden;
12 000 „ „	16 000 „:	1 360 „ „	12 000 „ „	18 % „ „ ;
16 000 „ „	20 000 „:	2 080 „ „	16 000 „ „	23 % „ „ ;
20 000 „ „	25 000 „:	3 000 „ „	20 000 „ „	28 % „ „ ;
25 000 „ „	30 000 „:	4 400 „ „	25 000 „ „	33 % „ „ ;
30 000 „ „	40 000 „:	6 050 „ „	30 000 „ „	38 % „ „ ;
40 000 „ „	60 000 „:	9 850 „ „	40 000 „ „	43 % „ „ ;
60 000 „ „	100 000 „:	18 450 „ „	60 000 „ „	48 % „ „ ;
100 000 „ „	150 000 „:	37 650 „ „	100 000 „ „	53 % „ „ ;
150 000 „ „	200 000 „:	64 150 „ „	150 000 „ „	58 % „ „ ;
200 000		: 93 150 „ „	200 000 „ „	63 % „ „ .

För annan i detta moment avsedd skattskyldig än i föregående stycke sägs utgör grundbeloppet:

när den beskattningsbara inkomsten icke överstiger 4 000 kronor: 10 procent av den beskattningsbara inkomsten;

när den beskattningsbara inkomsten överstiger:

4 000 men icke	6 000 kr:	400 kr för	4 000 kr och	14 % av återstoden;
6 000 „ „	8 000 „:	680 „ „	6 000 „ „	18 % „ „ ;
8 000 „ „	10 000 „:	1 040 „ „	8 000 „ „	22 % „ „ ;
10 000 „ „	12 000 „:	1 480 „ „	10 000 „ „	26 % „ „ ;
12 000 „ „	16 000 „:	2 000 „ „	12 000 „ „	30 % „ „ ;
16 000 „ „	20 000 „:	3 200 „ „	16 000 „ „	34 % „ „ ;
20 000 „ „	30 000 „:	4 560 „ „	20 000 „ „	38 % „ „ ;
30 000 „ „	40 000 „:	8 360 „ „	30 000 „ „	42 % „ „ ;
40 000 „ „	60 000 „:	12 560 „ „	40 000 „ „	46 % „ „ ;
60 000 „ „	100 000 „:	21 760 „ „	60 000 „ „	50 % „ „ ;
100 000 „ „	150 000 „:	41 760 „ „	100 000 „ „	55 % „ „ ;
150 000 „ „	200 000 „:	69 260 „ „	150 000 „ „	60 % „ „ ;
200 000		: 99 260 „ „	200 000 „ „	65 % „ „ .

Ändå att — — — denna inkomstdel.

Med familjestiftelse — — — ekonomiska intressen.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1958; dock att äldre bestämmelser fortfarande skola gälla i fråga om 1958 års taxering samt i fråga om eftertaxering för år 1958 eller tidigare år.

Stockholm den 26 januari 1957

Leif Cassel

Martin Skoglund

Elis Håstad

Einar Hæggblom

T. G. von Seth

Ernst V. Staxäng

Carl Östlund

Bilaga

Tabell 1. Förändringar sedan 1947 i den reella statsskattebelastningen.

Ortsgrupp III

A. Giftna

Arsinkomst kr.		1947 års stats- skatt i 1957 års penningvärde	Ökning eller minskning sedan 1947			
1947	1957		i kronor		i procent	
			Nuvaran- de skatt	Vårt förslag 100 %	Nuvaran- de skatt	Vårt förslag 100 %
1	2	3	4	5	6	7
4 000	6 000	114	+ 42	+ 28	+ 36.8	+ 24.6
5 000	7 500	259	+ 42	+ 15	+ 16.2	+ 5.8
6 000	9 000	415	+ 32	— 9	+ 7.7	— 2.2
8 000	12 000	792	— 55	— 122	— 6.9	— 15.4
10 000	15 000	1 228	— 120	— 240	— 9.8	— 19.5
12 000	18 000	1 714	— 78	— 357	— 4.6	— 20.8
15 000	22 500	2 562	+ 142	— 493	+ 5.5	— 19.2
18 000	27 000	3 616	+ 313	— 639	+ 8.7	— 17.7
20 000	30 000	4 441	+ 459	— 730	+ 10.3	— 16.4
25 000	37 500	6 822	+ 520	— 1 056	+ 7.6	— 15.5
30 000	45 000	9 501	+ 627	— 1 270	+ 6.6	— 13.4
50 000	75 000	21 375	+ 1 341	— 1 898	+ 6.3	— 8.9
100 000	150 000	57 162	+ 2 601	— 4 598	+ 4.6	— 8.0
400 000	600 000	322 723	— 6 922	— 25 415	— 2.1	— 7.9

Tabell 1. Förändringar sedan 1947 i den reella statsskattebelastningen.

Ortsgrupp III

B. Ensamstående

Arsinkomst kr.		1947 års stats- skatt i 1957 års penning- värde	Ökning eller minskning sedan 1947			
1947	1957		i kronor		i procent	
			Nuvaran- de skatt	Vårt förslag, 100 %	Nuvaran- de skatt	Vårt förslag, 100 %
1	2	3	4	5	6	7
2 000	3 000	—	+ 75	+ 68	.	.
3 000	4 500	117	+ 103	+ 83	+ 88.0	+ 70.9
4 000	6 000	286	+ 79	+ 46	+ 27.6	+ 16.1
5 000	7 500	483	+ 66	+ 7	+ 13.7	+ 1.4
6 000	9 000	712	+ 61	— 38	+ 8.6	— 5.3
8 000	12 000	1 249	+ 121	— 77	+ 9.7	— 6.2
10 000	15 000	1 857	+ 210	— 55	+ 11.3	— 3.0
12 000	18 000	2 559	+ 323	+ 5	+ 12.6	+ 0.2
15 000	22 500	3 624	+ 598	+ 202	+ 16.5	+ 5.6
18 000	27 000	4 888	+ 850	+ 356	+ 17.4	+ 7.3
20 000	30 000	5 860	+ 960	+ 387	+ 16.4	+ 6.6
25 000	37 500	8 433	+ 1 135	+ 364	+ 13.5	+ 4.3
30 000	45 000	11 133	+ 1 405	+ 436	+ 12.6	+ 3.9
50 000	75 000	23 415	+ 2 167	+ 365	+ 9.3	+ 1.6
100 000	150 000	59 406	+ 3 318	— 1 124	+ 5.6	— 1.9
400 000	600 000	325 629	— 6 703	— 14 443	— 2.1	— 4.4

Bilaga

Tabell 2. Lättnad i statsskatten enligt vårt förslag.

Arsinkomst 1.000-tal kr	Gifva				Ensamstående			
	Nuvarande skatt	Enligt vårt för- slag, 100 %	Skattelättnad		Nuvarande skatt	Enligt vårt för- slag 100 %	Skattelättnad	
			kr	%			kr	%
3	—	—	—	.	76	69	7	9.1
4	—	—	—	.	173	157	16	9.1
5	59	54	5	9.1	269	245	24	9.1
6	156	142	14	9.1	366	333	33	9.1
8	350	318	32	9.1	625	553	72	11.5
10	543	494	49	9.1	937	833	134	13.9
12	737	670	67	9.1	1 372	1 174	198	14.4
15	1 108	988	120	10.8	2 070	1 805	265	12.8
18	1 636	1 357	279	17.1	2 885	2 567	318	11.0
20	2 110	1 673	437	20.7	3 448	3 095	353	10.2
25	3 383	2 572	811	24.0	5 020	4 579	441	8.8
30	4 900	3 711	1 189	24.3	6 824	6 251	573	8.4
50	12 027	9 910	2 117	17.6	14 604	13 503	1 101	7.5
100	34 596	30 037	4 559	13.2	37 467	34 785	2 682	7.2
400	201 451	186 478	14 973	7.4	204 532	196 792	7 740	3.8

Bilaga

Tabell 3. Skattelättnad vid en höjning av de kommunala ortsavdragen och ändrade statsskatteskalor enligt vårt förslag.

Arsinkomst i 000-tal kr	Gifta				Ensamstående			
	Total skatt		Skattelättnad		Total skatt		Skattelättnad	
	Nuvarande	Vårt förslag	Kr	%	Nuvarande	Vårt förslag	Kr	%
3	85	—	85	100.0	245	178	67	27.3
4	205	—	205	100.0	462	386	76	16.5
5	384	180	204	53.1	678	594	84	12.4
6	601	388	213	35.4	895	802	93	10.4
8	1 035	804	231	22.3	1 394	1 264	130	9.3
10	1 468	1 220	248	16.9	1 976	1 787	189	9.6
12	1 902	1 636	266	14.0	2 621	2 370	251	9.6
15	2 633	2 322	311	11.8	3 679	3 364	315	8.6
18	3 521	3 060	461	13.1	4 854	4 488	366	7.5
20	4 235	3 617	618	14.6	5 657	5 256	401	7.1
25	6 108	5 127	981	16.1	7 829	7 345	484	6.2
30	8 225	6 877	1 348	16.3	10 233	9 617	616	6.0
50	17 752	15 509	2 243	12.6	20 413	19 274	1 139	5.6
100	46 321	41 017	4 674	10.1	49 276	46 558	2 718	5.5
400	249 176	224 111	15 055	6.0	252 342	244 575	7 767	3.1